

מסורת הש"ס

(א) לעיל ג. **(ב)** כבורים פ"ג משה (ה) י"ח וזה שצ"ח. **(ד)** יצמות ק. סוטה כג. וימח מו: וצ"ח טו. **(ה)** ויפלטו ויקרה סוף רמז מנח: וכלל, וצ"ח מר: לא לקמן ע"ה. **(ו)** ופסחים מג: **(ז)** ונשלל כו: **(ח)** ש"ן לגמ' הקודם: **(ט)** ע"כ ש"ן לעיל. **(י)** ויקרה פרס' י"א, לא דאשת מנח פס"ד: י"ק. **(יא)** ונמנכר י"ח. **(יב)** ודף נה. **(יג)** ונוטפה רש"ש. **(יד)** כבורים פ"ב ה"ה. **(טו)** י"ק **(טז)** לקמן ע"ה. **(ק)** מקמח פס"ד. י"ק.

תורה אור השלם

- מוצא שפתיך השומר וְשִׁיתָ פֶּאֶשֶׁר דָּרָתָךְ לִיז' קרנבן לבל מנחמ' אשך דברת פס"ד: דברים כג די: **קריבין** ראשית הקריבו אדם לזי ואל המזבח לא יעלה קריב' ידחת.
- דורא ב בי כל המנחה אשר הקריבו לזי אל תעשה קמץ בי כל שאר וכל דבש אל הקטירו ממנו אשר יקריב ב יא יז. וזה ה"ה לך מקדש הקדשים מן הגזש כל קרנבן לכל מנחמ' וכלל קמחם וכלל אשקם וכלל קדשם לזי קדש קדשים כל דא וכלל'ן: במדבר י"ח

הגהות הב"ח

(א) נמי מן דתנן מאיר לא מקטירו: **(ב)** שם ה"ק שאר לא מקטירו: **(ג)** רש"י ד"ה שף נמי שמי:

רבינו גרשום

יכול יהא יחיד מתנדב להביא שתי הלחם ת"ל קרבן ראשית הקריבו. ראשית אלו שתי הלחם שזון באין ראשית להחיר חדש במקדש: אבל צבור יביאו שתי הלחם בנדבה ת"ל אותם אותם מיטע להובא [תקריבון] שתי הלחם ולא נדבה. ומה יש לך להביא מן שאר ומן דבש שתי הלחם מן השאר ובכורין מן הדבש. כגון המורים והאגנים: אם נאמר כל שאר דמסרע מקצתו אלו יכול לילף דבש משאר למה נאמר כל דבש: בשירי מנח שאם רצה לערבך בדבש ולאוכלך מותר. שאור לא הותר בשירי מנח דבתיב לא תאפה חמץ חלקם. שאור הדותר מכללו במקדש באותו כלל דבתיב לא הקטירו. מאי ניהו לאו שתי הלחם קריבה נדבה דרית' יהא נדבה ליקרב קומצה למזבח. והיינו הותר מקללו: אמר רב עמרם לא [קרב עם הלחם] וליקרב [עמהם] דבר הקרב עם שתי הלחם הותר ליקרב נדבה ומאי ניהו שרי כבששים ליקרב דמן למזבח. אי הוי בכורים נמי הותר הקרב עמהם להקריבו נדבה. דתנן הגזילות ששל גבי הסלין עולות ושיבדים הסלין והציורות אלמא דאיכא קרב נדבה מצי למיעבדו. ואמאי הוה [לא] קרב עמהם דהנהו לעטר בכורים הוא דאחא. ולא כשום חובה: המעלה כבשר חטאת העוף למזבח להקטירו שאין ריחו להיות למזבח אלא ריחו: שבר חטאת העוף ורלוג שש של מצורע שכן קרבן. לוג דבתיב והקריב אותו לאדם ואת לוג השמן אבל אין ממנו לאשים: עירוביבי מנין

^(א) נראה דל"ל וס הקטרה אפילו בחצי זית משום הכי וכו'.

כל המנחות באות מצה

שאר ובכורים מן דבש דכתיבי **ו**! כההוא קרא וה"ק קרבן ראשית תקריבו אותם דהיינו שמי הלחם **ו**! מן השאר דכתיב (ויקרא כג) **חמץ תאפינה וראשית מיקרו דהן ראשית לכל המנחות הנאות ממנחות שנה זו זו** [ח] דכתיב **זה** (במדבר כח) מנחה

ואיקרו ראשית [דכתיב ראשית] בכורי

אדמתך (שמות כג) הכן הוא דרצינן ליה **כבש** כמנח דכתיב (ויקרא ב) **ואל המנח לא יעלו: (ו) מדי אחריני.**

כגון **בשר** חטאות וכל הכן דלעיל דאסרי משום כל שממנו לאשים לא רצינן לך **כבש** כמנח**ו**! יוכל יא

יחיד מהנדב ומביא כיוולא כה. שמי **ו**! לנס דעליה קאי דכתיב (סס) קרבן ראשית וגו': **סקריבו** משמע ליצור: **אכל יא צבור מביא**. כ' הלחם נדבה שחרי מציילין [שמין] הלחם חובה והיכי דמי נדבת צבור כגון מנעות של סופרומיהם: מה יש לך להביא

ל"ג לה צמורת כהניסם). ומאן דגריס ליה הכי קאמר מה יש לך להביא מנה חובה דהא ראשית חובה משמע דלא אשכחן קרבן ראשית**ו**! **אם נאמר כל דבש**. לרבות חלי מקדש דמפרש לקמן: **למה נאמר כל שזר**. נגמיר מדבש. אי נמי לא למכור כל גבי דבש וינלף משאור: **שאר הוסר מכללו**. כדמפרש לקמן: **דבש הוסר בשירי מנחות**. אם וזה ללוג ולטוגן שירי מנחה דבש מותר לכל מתנות כהונה נחללות בגדולה כדלמרינן כ' פרע והלמים (חולין דף קלג): לך נתמים למשחה **ו**! לגדולה דרך שהמלים אוללין: **שאר לא הוסר בשירי כהנחה**. כדלמרי' (עילג) אפילו חלקס לא תאפה חמץ: **לאו שמי הלחם דקריב נדבה**. כמנח דאי מהק דחובה לא מצי למימר דהא לא הוסר **יב**] במקדש דלא קרב למנח**ו**: **לקרב עמהן**. אשני כבשי עזרת קאמר דקריעים עם שמי הלחם והיינו הותרו מכלל במקדש **ו**! לקרב עמהן: **בכורים נמי**. שהיו מציילין עמהם עופות: **והסלים שצידו**. של כבורים שציד העצלים ניתנין לכהנים: **לעטר בכורים אפו**. הכן עופות ולאו חובה נייהו. והדמין כמסכת בכורים (פ"ב מ"ד) ומיימינן כלולג וערבה (סוטה דף מז):

הבכורים טעונין קרבן ושיר וצרכה**ו**! ולינה אחריני בתלמוד ירושלמי**ו**! דהאי קרבן שלמים הוא כתיב הלא ושמחת בכל הטוב ומביא הםם וחצתה שלמים ואכלת שם ושמחת ולאו קריעים עמהן חשיב להו שלא היו וזקוקין זה **ו**! [ולנה] ללא יחד למקדש אלא חובה עליו להביא שלמים **ו**! (קודס) **לסם: כל ששמו קרבן**. אמר רחמנא דלא יקטירו משיריו דהכי כתיב בתר דההוא קרא קרבן ראשית ומקרא נדרש לפיו: שף **ו**! שמו קרבן דכתיב (ויקרא ה) **ואם מן העוף עולה קרבנו: לוג שמן של מלורע**. אין ממנו לאשים אצל קרבן איקרי כדלמרינן כאלו מנחות**ו**! לכל קרבנס לרבות לוג שמן של מלורע וצגופיה נמי כתיב (ויקרא יד) והקריב אותו לאשם ואת דאדם מביא אשמו עכשיו ולגו עד עשרה ימים כדלמרגן כהקומץ וטא (לעיל דף טו): **מאי קאמר**. מאי שיעוריה דקאמר כולו ומקלמו**ו**! **מאי מנין**. וכוון דלמיה צענייה: **עירובו**. שעירצו עם מנה דלא מינכר: **אבי סבר יש קומץ פחות משני ויסים**. ולא תקטירו לקומץ שלם משמע וכיון דיש קומץ פחות משני וימים אשמעינן כל יתירא:

וס

למימר אין לי אלא כל הקומץ חצי קומץ מנין דהא איכא כוית אצל פחות מכשיעור מנה הוא ליה לרצוי וא"ת ואמאי מנה ליה לא לציזי לרבות חצי זית

למימר אין לי אלא כל הקומץ חצי קומץ מנין דהא איכא כוית אצל פחות מכשיעור מנה הוא ליה לרצוי וא"ת ואמאי מנה ליה לא לציזי לרבות חצי זית

פרק חמישי מנחות

נח.

ורבי יוחנן (אמר) האי אותם מאי עביד ליה. הוא מצי למימר דמיציעי ליה כי הא דרשני רבנן כפ' התערובות (וצמים דף עו.) אותם אי אהא מעלה לרית נוחות אצל אהא מעלה לשם עיס **[כו']**: **מייבעי** ליה לבדתיא. ומנהך ברייתא לא קשיל לרבי אלעזר דתרתי ש"מ קדאמר כפרק

התערובות (סס): **אבל** **הא ציבור מביא כו'**. וסא דמניא כמ"ח אס זבח שלמים הוא מקריב הוא מביא נדבה ואין הציבור עושים נדבה היינו שלמים: **לוג שמן ש" מצורע איכא** בינייהו. דליקרי קרבן כדלמר כאלו מנחות לכל קרבנס לרבות לוג שמן של מלורע וצגופיה נמי כתיב והקריב אותו לאשם ואת לוג השמן ואין ממנו לאשים והקסה כקונטרס הא קרב ממנו לאשים שחרי אשם מלורע כג עמו וכח"ג אמרינן לעיל ממנו לאשים צמתי הלחם משום כבשים ואין למרן דאשני שמי הלחם שזמניס אותן עם הכבשים דלוג שמן של מלורע נמי מניפין אותו עם הלחם מחיים כדדרשני לקמן צפירקין מדכתיב וינלף אותם ומיכן כקונטרס דהא לא קשיל דאשם לא שייך לגבי לוג לגמרי דלחם מביא אשמו עכשיו ולגו עד עשרה ימים כדלמר כסוף הקומץ וטא (לעיל דף טו): **ואכ"ג** דשמי הלחם נמי פעמיס שאין כבשים עמהן למאן דלמר דכבשים אין מעבידי את הלחם היכא דלית ליה מיהא לא מימיני זה ללא זה ועוד דהיכא דהוקצעו אין יכול לשנות אצל לוג שמן לא הוקצעו אלא לר"מ דלמר הםם הוקצעו צמטיסם וא"ת וסא כפרק התערובות (וצמים דף עו): קרי ליה ממנו לאשים **ו**י"ל דהסם צעי למימר כל ששמו קרבן אלא דנקט לשון השגור כשש"ס ויתר ואין למרן דהכא כגא צמתי עצמו והסם כגא עם הוצא דלמר זה אשמו חה ולגו דא"כ לימא לוג הנא צמתי עצמו איכא צינייהו ועוד כפרק כ"ש (סס דף מד). לא קרי זבח ממיר נסכים הצלין עמו כיון דלחא עד ' ימיס: **חצי' מנין ת"ש** כ' עירובו מנין ת"ש כ' כ'. מכאן קשה על פי פחות מכוית עירובו (פסחים דף מג): דלמר ר"י כל איסורין שצמורה אין היתר מלטרף לאיסור חוץ מקטורי נזיר שחרי אמרה מורה משרת וצרי אמר אף קשה דלאר צבל מקטירו כמאן כל אליעזר דשרר כל כו' ולאפוקי מדאציז דלמר יש הקטרה צפחות מכוית ופי' שם כקונטרס דעזריה הוה דריס אין לי אלא כולו מקלמו מנין כגון חצי זית מלח וחצי זית

חמץ ת"ל כל וקשה דהא כל לא ככאזי ולא כרצא ועוד מאי קאמר הםם כמאן כו' אליעזר הא אפילו כרצנן נמי אמיר דנהי דכל לא דרשי כי כל דרשי לרבות מקלמו דהיינו היתר מלטרף לאיסור לפי הקונטרס וגראה לפרש דעזריה דסבר היתר מלטרף לאיסור דריס כרצא דמקלמו היינו וחצי זית איסור דמלטרפינ ומרצי ליה מכי כל אצל ככאזי לא מצי סבר דכיון דמפרש מקלמו חצי זית לא שייך ציה לירוף דאפילו במשהו מייחיד והאי דמרצי עירוצין היינו כשנתערב לגמרי עם ההיתר דלא אמרינן שיתצטל איסור אגב היתר אצל לרצא לא כריך קרא להכי דכיון דאיכא כוית פשיטא דלא צטיל וסא דקאמר כמאן כרצי אליעזר דדריש כל היינו משום דלרצנן אע"ג דכי כל דרשי מיהו לא הוה מוקמינן כי כל לרבות עירובו אלא לרבות **ו** מקלמו: **אב"י** סבר יש קומין פחות משני וימים. פירוש דאס לא מן קאן ליה לרבות אפילו חצי זית דהוה ליה

למימר אין לי אלא כל הקומץ חצי קומץ מנין דהא איכא כוית אצל פחות מכשיעור מנה הוא ליה לרצוי וא"ת ואמאי מנה ליה לא לציזי לרבות חצי זית

^(א) ואפילו בחצי זית הוי הקטרה משום הכי קא מרבי כל: עירובו מנין. אי על דלא הוי בעיניה:

לו א (מ"י) פ"ח מלכות תמידין ותוספין הלכה טו:

לו ב מ"י פ"ב מהל' מעהיק הלכ' די: לח ב מ"י פ"ג מהל' כבורים הלכ' ט:

ד (מ"י) פ"ה מהל' איסורי מנח' הלכה טו: לב ה ד (מ"י) שם הל"ד: ב מ"י פ"ד מלכות' מוקטירי כפרה הל' ב: **מא** ט י מ"י פ"ה מהל' איסורי מנח' הל' ב:

מוסף רש"י

כל קרבנם. גבי סדר ממתנת כהונה שאלמרו לאסרן על הסדר כפרסת קרת וזה יהיה לך מקדש הקדשים מן האש וגו' וזכיר בתמים כקדש הקדשים מכללנו. לרבות לוג שמן של מצורע. שף הוא שאלל, שחרי קרי' קרבן, דכתיב (ויקרא יד) וסקריב אותו לאשם ואת לוג השמן, אלמנא הוא נמי ככלל ויקריב והיינו קרבן (וצמים מד) וכוניין עשירי כה. כל קרבנס לרבות לוג שמן של מצורע. ש"הא מה שנשאר מן האסות נלכל לכהניס (לקוח ע"ה כ"י). אין לי אלא כרול. כגון כמל הקטרת מן שאר מקצתו. מצי זית אשני הקטר שלם דלון הקטרה. פסותם מכות עירובו מנין. כשליטו ענין אלא שערב וכלל עם מנחה וזונת של מלת לחת שפתמן דלון כעין (פסחים מג).

שיטה מקובצת

א לא קריבה נדבה **ב** עולות ושיבדים חיבת הלחם ת"ל נמחק **ג** חיבות דהני לוי לכל קרבנם לרבות לוג שמן של מצורע נמחק **ד** אמר אביי ה"ק כו' עירובי ניכר שיערב בו שאור ואינו ניכר וה"ק אין לי אלא כרול כל הקומץ ההיני כוית חצי הקומץ ההיני חצי זית עירובי פחות משאר מעורב בתוכו ואינו ניכר [ת"ל] (וכו'): **ה** רבא אמר ה"ק כו' אלא קומץ. כל הקומץ ההיני עירובי חצי קומץ פחות משני וימים חצי קומץ ההיני [זית דאין הקטרה פחות מכוית עירובו] (פסחים דהיינו) חצי זית שאור וחצי זית מצה ההיני הותר מלטרף לאיסור ת"ל כי כל לרבות עירובו: **ו** דבתיב בההוא קרא שאור ודבש [קרבן] (וכו'): חיבת וה"ק ל"ש: **ז** הלחם הבא מן: **ח** כדכתיב: **ט** ובכורים הבאים מן הדרבס דאיקרי: **י** הלחם: **יא** קרבן ראשית נדבה. הסי' ואח"כ מה"ד ובכורים מן הדרבס. דבש המרים: **יב** הותר מכללן במקדש דהא לא קריבו: **יג** במקדש. ולעולם מהנן דחובה קאמר הסי' ואח"כ מה"ד אי הכי דמקרב עמהם קאמר דבש נמי משבחת לה דהותר מכללו במקדש לקרב עמהן כגון בכורים דמביי שהיו: **יד** חיבות והסלים שבידין של בכורים נמחק ומה"ד הגזילות. שביד: **טו** קודם שיפסוד משם: **טז** חיבות דאשם מצורע בא עמו ל"ש: **יז** לאשים. שחרי אשם מצורע בא עמו וכח"ג חשבין לעיל ממנו לאשים: